

Project ter bevordering van wereldburgerschap

Gelukkig Globaland

Wolter Blankert

Als u op een speelse manier aandacht wilt vragen voor de verhoudingen in de wereld, voor de kloof tussen arm en rijk en de bedreiging van het milieu, kunt u kiezen voor het project *Globaland*, gericht op de onderbouw van het vmbo... tenminste als de school het mogelijk maakt hiervoor twee dagen uit te trekken en het gewone lesrooster los te laten. Het Hilversumse St. Aloysius College deed dat.

Maatschappijleer bestaat nu ruim veertig jaar. Veertig jaar lang hebben docenten hun best gedaan hun leerlingen op te leiden tot even goed geïnformeerde als kritische burgers. Het grootste deel van de huidige kiezers heeft lang of kort geleden kunnen genieten van het mooie vak Maatschappijleer. Momenteel scoren populistische partijen - die een broertje dood hebben aan feiten die niet in hun kraam te pas komen en blind zijn voor het reëel bereikbare - beter dan ooit. Zouden ze nog beter scoren zonder

Maatschappijleer? Laten we het daarop maar houden.

Ongelijke kansen

Aandacht vragen voor de ongelijke kansen in de wereld heeft altijd deel uitgemaakt van Maatschappijleer. Dat kan binnen de lessen of binnen een project. Voor dat laatste kan desgewenst een beroep worden gedaan op de Stichting *Global Education* die een heel project verzorgt. Dat verzorgen kan letterlijk worden genomen. De docent heeft zelf

Globaland

Globaland is geen lespakket, maar een flitsend onderwijsproject dat door enthousiaste jongeren wordt georganiseerd en uitgevoerd.

Kosten voor het tweedaagse project

€ 7,50 plus een variabele vergoeding van € 12,50 per leerling (minimaal zestig leerlingen). Betaling met de CJP Cultuurkaart is mogelijk.

Contactgegevens

Stichting Global Education
Wolfstraat 98
6531 LP Nijmegen
telefoon: 06 – 2669 2266
e-mail: info@globaland.nl
www.globaland.nl

een paar rustige dagen: geen voorbereiding en bij de uitvoering van het project zelf blijft zijn rol beperkt tot die van beoordelaar van sommige prestaties, naast natuurlijk het onvermijdelijke oogje dat in het zeil moet worden gehouden. Niet alleen levert de stichting al het lesmateriaal en de daarbij benodigde hulpmiddelen, ook is voor elke klas een externe kracht beschikbaar. Zij worden gerekruteerd uit *geestdriftige jongeren*, zoals de stichting aangeeft, voor een belangrijk deel leraren-in-opleiding.

St. Aloysius College

Het verloop van het twee dagen durende project is gevolgd bij het St. Aloysius College in de binnenstad van Hilversum, een vmbo-school, theoretische leerweg met havo-onderbouw, met circa 500 leerlingen. Feitelijk is het een klassieke mavo, met de geborgenheid die daarbij hoort. De docenten spreken vol lof over hun *kleine* school, waar ze klassen jaren volgen en waar leerlingen en leerkrachten elkaar kennen. De katholieke traditie wordt in ere gehouden door geld voor een Keniaanse school in te zamelen. Zo mondt ook dit tweedaagse project uit in een dag fondswerving met een opbrengst van 1.900 euro (door zelf producten te maken en te gelde te maken, waarvoor eerst *microkrediet* is verkregen).

Frappant is de pluriforme samenstelling van de klassen, het lijkt haast een weerspiegeling van de Nederlandse samenleving. Een samenstelling die eigenlijk voor de meeste scholen in Nederland zou moeten gelden. Het kent een redelijk segment leerlingen van Marokkaanse of Turkse komaf, gelardeerd met leerlingen met wortels in Suriname. Ook recente immigrantengroepen zijn vertegenwoordigd, terwijl zo op het oog ruim de helft uit autochtone Hilversummers bestaat. Als men ziet hoe soepel de school draait en hoeveel energie daarin moet zijn gestoken - met als resultaat dat de Omars als de gewoonste zaak van de wereld samenwerken met de Chantals - beseft men nog eens hoe hol de leuzen van het populisme zijn. Wat moet een school daarmee?

Populisme

Voor de Marokkaanse leerlingen is het zeker niet aangenaam om dagelijks te horen dat ze behoren te ontspreken. Binnen de schoolmuren valt daarvan niets te merken, maar het is wel een reden niet al te veel aandacht aan de actuele politiek te schenken. Met het Nederlandse immigratiebeleid is stellig veel misgegaan en daar spelen populistische partijen graag op in; een enkele keer slaan ze zelfs de spijker op de kop. Om daarin gewone goedwillende leerlingen te betrekken, die hun best doen een rol

in onze samenleving te gaan spelen, is een ontsparing die doet denken aan een duister verleden. Demonisering van het populisme geldt echter als uitlokking tot geweld en daarom moet het hierbij worden gelaten.

Het project

Beter is het zich terug te trekken in de virtuele wereld van *Globaland*. Ook daar worden problemen gesimplificeerd, maar daarvan wordt niemand het slachtoffer. Het gaat om een simulatiespel met een wedstrijdelement, aangestuurd door een wat irritant mannetje vanaf het televisiescherm (dat geeft wel te denken). Irritant of niet, de leerlingen luisteren wel (waarom luisteren ze geconcentreerder naar deze spraakwaterfall dan naar de gemiddelde leraar?). De klas splitst zich daarna op in vijf groepen die elk een land vertegenwoordigen. Het best bestuurde land is de winnaar. Het St. Aloysius College had overigens de klassen door elkaar gegoooid, waardoor eerste- en derdeklassers met elkaar moesten samenwerken.

Bij de eerste opdracht moesten de leerlingen geld verdienen, met het beantwoorden van quizvragen, het zingen van een rap of het opvoeren van een tragedie (komedie mocht ook).

Daarna kwam het wezenlijke element, de besteding van het zuur verdiende belastinggeld. Dat leidde tot leuke discussies:

'Ik steek het liefst zo veel mogelijk geld in huisvesting, een mooi huis is erg belangrijk', 'Voor de toekomst is onderwijs veel belangrijker, laten we veel geld in goede scholen steken' (niemand uitte twijfel over het nut en effect van onderwijs), en 'Voor school is huiswerk erg belangrijk, om dat goed te maken, moet je een mooi huis hebben'. Zo werd het geld eerlijk verdeeld over huisvesting en onderwijs en viste het leger volledig achter het net.

Wereldburgerschap

Duidelijk is dat landen die te veel uitgeven of het milieu verwaarlozen van een koude kermis thuiskomen. Daar zorgen de spelregels wel voor. De leerlingen vatten de zaak serieus op en probeerden tot de beste resultaten te komen; bij het vorderen van het project en de nadering van de ontknopning met toenemend enthousiasme. De leerkrachten stonden er opvallend positief tegenover. Geen klachten over lessen die beter besteed zouden kunnen worden: 'Het bevordert de saamhorigheid. Het is goed dat leerlingen verder leren kijken dan hun eigen omgeving. Dit draagt bij aan wereldburgerschap'.

Dat laatste is precies het doel van het project en van de stichting die het heeft opgezet. Het nieuwe schooljaar (2009-2010) kunt u er weer een beroep op doen. ◀

